

SAMENWERKENDE REKENKAMERCOMMISSIES
GEMEENTEN
ELBURG - NUNSPEET - OLDEBROEK - PUTTEN

JAARVERSLAG

2019

Voorwoord

Geachte gemeenteraadsleden en andere belangstellenden,

Voor u ligt het Jaarverslag 2019 van de gezamenlijke Rekenkamercommissies van de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten. Jaarlijks brengen wij verslag uit van onze werkzaamheden, de opgestelde rapportages en over de besteding van de budgetten die de gemeenteraden beschikbaar hebben gesteld.

In 2019 hebben wij ons ingezet om regelmatig contact te hebben met de vier gemeenten. Wij hebben alle gemeenten in het 1^e kwartaal bezocht. Daarbij vond naast wederzijdse kennismaking met de leden van de gemeenteraden, een inventarisatie plaats van mogelijke onderzoeken. Op deze wijze proberen wij herkenbaar en benaderbaar te zijn in onze werkzaamheden.

Wat daarbij zeker helpt en door ons als zeer positief wordt ervaren, zijn de workshops die tijdens een onderzoek plaatsvinden in de vier gemeenten. In deze bijeenkomsten informeren wij de raadsleden over het lopende onderzoek, wordt verdiepende informatie gegeven over het thema en kunnen raadsleden alvast kennisnemen van de voorlopige en eerste uitkomsten van het onderzoek.

Ook is onze commissie altijd aanwezig bij de behandeling van een onderzoeksrapport in de gemeentelijke commissievergadering. Daarbij kunnen raadsleden ons niet alleen bevragen over de uitkomsten van het rapport, maar zorgt de dialoog tussen rekenkamercommissie en raadscommissie voor een goede afronding van het onderzoek. Daarna is de gemeenteraad aan zet om te besluiten over en naar aanleiding van conclusies en aanbevelingen van het onderzoek.

Onze onderzoeken

In het verslagjaar hebben we ons intensief beziggehouden met het onderzoek naar Recreatie en Toerisme. Uit de grote aandacht voor dit onderzoek in de regionale en provinciale pers is duidelijk geworden dat het thema leeft en er terecht veel belangstelling voor bestaat. Wij zijn verheugd dat de vier gemeenten ieder op eigen wijze de conclusies en aanbevelingen concreet hebben opgepakt. Meer informatie hierover treft u in dit jaarverslag aan. Medio 2019 zijn wij gestart met een onderzoek naar het Regionaal Account Jeugd, waarbij wij kijken naar de wijze waarop de jeugdzorg in het samenwerkingsverband Regio Noord Veluwe werd uitgevoerd en de wijze waarop de gemeenten dit hebben aangestuurd en gecontroleerd.

Dank

Graag dank ik iedereen die heeft meegeholpen aan onze onderzoeken en het vele werk dat daarvoor is verricht. Daarbij wil nadrukkelijk onze secretarissen noemen die ons professioneel en plezierig ondersteunen bij de werkzaamheden. Maar ook een woord van dank aan de ambtenaren van de deelnemende gemeenten die voor de noodzakelijke informatie zorgen en de colleges die ons in de bestuurlijke reacties van adequate respons voorzien.

Met vriendelijke groet,

René de Vries, voorzitter samenwerkende rekenkamercommissies gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten.

Inleiding

In de Gemeentewet is het instrument van rekenkameronderzoek opgenomen. De doelstelling hiervan is versterking van de controlerende rol van de gemeenteraad. Dit gebeurt door onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De onderzoeksbevindingen worden inclusief conclusies en aanbevelingen gerapporteerd aan de raad. De onderzoeksrapporten zijn in principe openbaar.

De samenwerking van de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten ('ENOP') om uitvoering te geven aan de bepalingen in de Gemeentewet over het rekenkameronderzoek dateert van 2006 en is op basis van een onderlinge overeenkomst.

Gekozen is voor de rekenkamerfunctie in commissievorm door middel van een personele unie. Dat wil zeggen dat de commissies van de respectievelijke gemeenten worden benoemd door dezelfde externe voorzitter en externe leden, die benoemd zijn door de gemeenteraden.

Aan de instelling, werkzaamheden en bevoegdheden van de rekenkamercommissie ligt per gemeente een verordening ten grondslag.

Leden en ambtelijke ondersteuning

De samenstelling van de commissies was in 2019 als volgt:

- De heer R. de Vries, voorzitter (per 1 juni 2018 herbenoemd tot 1 juni 2022).
- De heer drs. M.J. Tamse, lid (tot 1 juni 2020, herbenoeming mogelijk).
- Mevrouw Ö. Özasik MSc, lid (opvolger per 1 maart 2019 van mevrouw N. Focken; tot 1 maart 2023, herbenoeming mogelijk).

Als ambtelijk secretarissen van de commissies treden op:

- gemeente Elburg, mevrouw mr. ir. M.C. Luiting, raadsgriffier.
- gemeente Nunspeet, de heer J.L. van den Broek, raadsgriffier.
- gemeente Oldebroek, de heer J. Tabak, raadsgriffier.
- gemeente Putten, mevrouw E.G. van Drie-Timmer, raadsgriffier.

Missie, visie en doelstelling

De samenwerkende rekenkamercommissies zien het als hun missie om de controlerende rol van de gemeenteraden te versterken met behulp van haar onderzoeksrapporten.

In de visie van de rekenkamercommissies ondersteunen zij de gemeenteraden door het onafhankelijk uitvoeren van gevraagd en ongevraagd onderzoek naar de doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid en naar de doelmatige en rechtmatige voorbereiding en uitvoering daarvan. Verder willen de rekenkamercommissies laten zien wat er terecht is gekomen van gemeentelijke beleidsvoornemens. Tenslotte willen de rekenkamercommissies handvatten bieden aan de gemeentelijke organisaties om te komen tot efficiëntere en effectievere werkwijzen.

De rekenkamercommissie wil op deze wijze een bijdrage leveren aan:

- de kwaliteit van het lokale bestuur;
- de transparantie van het gemeentelijk handelen;
- de versterking van de publieke verantwoording daarover.

Om het belang en het werk van de rekenkamercommissies een bredere bekendheid te geven, staat er informatie op de gemeentelijke websites.

Vergaderingen

De commissie kent gewone vergaderingen en vergaderingen van de begeleidingscommissie van een onderzoek.

In de gewone vergaderingen komen de huishoudelijke zaken aan de orde zoals begroting, jaarverslag, onderzoeksonderwerpen, stand van zaken uitvoering onderzoeken e.d. Ook worden de conceptversies van de onderzoeksrapporten daarin besproken. In 2019 waren er 9 (gewone) vergaderingen. Deze vergaderingen worden afwisselend in één van de gemeentehuizen van de deelnemende gemeenten gehouden, waarbij de gastgemeente de voorbereiding en verslaglegging verzorgt.

In vergaderingen van een begeleidingscommissie wordt een specifiek onderzoek besproken. In deze vergaderingen zijn doorgaans twee externe leden aanwezig, één ambtelijk secretaris en de onderzoekers. Deze vergaderingen worden vooral gebruikt om stappen in een onderzoek inhoudelijk voor te bereiden en onderzoeksresultaten te bespreken.

Financiën

De rekenkamercommissies zijn bevoegd binnen de aan haar bij de gemeentebegrotingen beschikbaar gestelde budgetten uitgaven te doen voor de uitvoering van haar taken.

Ten laste van de budgetten komen in ieder geval de volgende kosten:

- de vergoedingen aan de externe leden;
- ingeschakelde externe deskundigen in het kader van uitbesteding van onderzoekswerkzaamheden.

De financiële uitgangspunten voor het functioneren van de commissies zijn als volgt:

- per gemeente is het budget gebaseerd op € 1,- per inwoner;
- met uitzondering van de uren van de ambtelijk secretarissen worden de kosten door de deelnemende gemeenten voor een gelijk deel gedragen.

Met ingang van 1 juni 2016 is op basis van een notitie van de ambtelijk secretarissen een vaste jaarlijkse vergoeding ingevoerd voor de voorzitter en de leden. Dit is om te komen tot een evenwichtiger en eenvoudiger vergoedingensystematiek, met bovendien minder administratie.

De hoogte van de jaarvergoeding is bepaald op € 6.100,- voor de voorzitter en € 5.200,- voor elk van de leden.

Financieel verantwoordingsoverzicht

Dit overzicht betreft de gezamenlijk gemaakte kosten. Het is mogelijk dat gemeenten daarnaast individueel rekenkameronderzoek laten uitvoeren en de kosten daarvan ten laste brengen van het eigen rekenkamerbudget; deze kosten zijn niet verwerkt in onderstaand overzicht.

Elke commissie – de samenwerking betreft immers in principe vier samenwerkende lokale commissies – legt via de gemeentelijke jaarrekening afzonderlijk en feitelijk verantwoording af aan de eigen gemeente.

2019	Elburg	Oldebroek	Nunspeet	Putten	Totaal
alle bedragen exclusief btw					
Beschikbaar budget exclusief secretariaat	€ 17.500	€ 17.800	€ 22.440	€ 21.000	€ 78.740
Uitgaven					
a. externe leden	4.125	4.125	4.125	4.125	16.500
b. onderzoek en rapportage ¹	10.625	10.625	10.625	10.625	42.500
c. contributie NVRR	370	370	370	0	1.110
d. overig	238	238	238	238	952
Uitgaven per gemeente	€ 15.358	€ 15.358	€ 15.358	€ 14.988	€ 61.062

¹ Beschikbaar totaalbudget is € 48.000

Onderzoeken

Algemeen

Het onderzoeksterrein van de rekenkamercommissie strekt zich uit over alle organen, diensten en instellingen waarvoor de gemeente bestuurlijk verantwoordelijk is of waarvan de gemeente geheel of in belangrijke mate de activiteiten bekostigt. Daarbinnen kunnen alle zaken die belangrijk zijn voor een doelmatig, doeltreffend en rechtmatig beleid en beheer van de gemeente door de commissie aan de orde worden gesteld. De rekenkamercommissie doet dit door middel van onderzoeken, evaluaties en toetsing van doelen, resultaten, procedures, instrumenten, financiën, beleid en bestuur.

Een rekenkamercommissie bepaalt in beginsel zelf welke onderwerpen zij onderzoekt, op welke wijze dat gebeurt en op welk moment zij dat doet. Ook de gemeenteraad en inwoners kunnen voorstellen voor onderzoek indienen. De commissie stelt prioriteiten in de onderwerpen en het soort onderzoek. Een onderwerp moet passen binnen de taakopdracht van de commissie en moet bijdragen aan de missie. De raad wordt in de gelegenheid gesteld om vóór de start van een onderzoek op een concept onderzoeksopzet te reageren. Dit om zoveel als mogelijk en binnen de grenzen van de eigen verantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie het onderzoek te kunnen afstemmen op de wensen en vragen die bij de raad leven.

De rekenkamercommissie hanteert een onderzoeksprotocol en kwaliteitskader bij het uitvoeren van onderzoeken.

De rekenkamercommissies volgen in het algemeen de volgende criteria bij de onderwerpselectie. Er is sprake van:

- een maatschappelijk belang;
- een financieel belang;
- risico's inzake doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het gevoerde beleid;
- twijfel over de uitvoering;
- geschiktheid voor rekenkameronderzoek.

De rekenkamercommissies werken met een groslijst van potentiële onderwerpen. Deze onderwerpen komen van de commissie zelf, maar ook van de gemeenteraden. Tweejaarlijks worden de gemeenteraden, in het kader van vernieuwing van het onderzoeksprogramma, gevraagd of zij nog aanvullingen op de groslijst hebben. De wijze van inventariseren van onderwerpen bij de raden kan variëren: op schriftelijk verzoek, met behulp van een online enquête of door middel van een gesprek met een raadscommissie of het presidium.

Afgeronde onderzoeken in 2019:

- **Toeristisch beleid**

Toerisme is voor de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten in meer of mindere mate een economisch speerpunt. Zij verschillen van elkaar als het gaat om toeristische waarden. Dat uit zich in de mate van aanwezigheid van monumenten, musea, specifieke recreatie (watersport). Toch zijn er ook overeenkomsten in bijvoorbeeld landschap en sportieve mogelijkheden zoals wandelen en fietsen. Met dit onderzoek heeft de rekenkamercommissie beoogd om inzichtelijk te maken of er lokaal voordeel is van toeristen die de gemeente bezoeken en er recreëren.

Lopende onderzoeken in 2019:

- **Regionaal Account Jeugd**

In 2015 is in het kader van de decentralisaties Sociaal domein de jeugdzorg bij de gemeenten belegd. Voor de Noord-Veluwe hebben de zes gemeenten uit de regio Noord Veluwe (Elburg, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Harderwijk en Ermelo) de jeugdzorg gezamenlijk opgepakt. Hiervoor is onder het samenwerkingsverband Regio Noord Veluwe (RNV) een Regionaal Account Jeugd (RAJ) ingericht. Per 1 januari 2018 is de RNV en daarmee ook het RAJ opgeheven.

Bij de overdracht van de werkzaamheden van RAJ aan Meerinzicht (MIZ; bedrijfsvoeringsorganisatie van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde) bleek dat de administratie van RAJ niet op orde was. Ook uit de liquidatiebegroting van de RNV (opleverdatum 2019) komt dit naar voren.

Voor gemeenten was niet inzichtelijk welke kosten gemaakt werden voor jeugdzorg. Dit leidde in meerdere jaren tot een controleverklaring van de accountant met een beperking betreffende de getrouwheid en rechtmatigheid vanwege resterende onzekerheden in het sociaal domein.

Reden voor de rekenkamercommissie om het bestuurlijk toezicht bij het RAJ in ogenschouw te nemen. De hoofdvraag daarbij is: Hoe heeft het zover kunnen komen en hoe hadden we kunnen voorkomen, dat door administratieve problemen drie jaren op rij geen goedkeurende accountantsverklaring kon worden verstrekt, en zijn raad en college voldoende in positie om het bestuurlijk toezicht bij deze en andere gemeenschappelijke regelingen uit te oefenen.

Effecten en vervolg uitgevoerde onderzoeken, waarvan de resultaten in 2019 zijn aangeboden:

Onderzoek toeristisch beleid			
	Commissie	Raad	Effect en vervolg
Elburg	Algemeen Bestuur, 25 september 2019	14 oktober 2019	Aanbevelingen zijn overgenomen door de raad en worden meegenomen in het nieuwe beleidsplan toerisme dat voor 2020 in de planning staat.
Nunspeet	Maatschappij en Middelen, 5 september 2019	26 september 2019	De raad besloot conform het volgende voorstel van het college: <ul style="list-style-type: none"> - Kennis te nemen van de eindrapportage, inclusief de conclusies. - De aanbevelingen over te nemen met inachtneming van de bestuurlijke reactie van het college.
Oldebroek	Ruimtegebruik en Leefomgeving, 10 september 2019	26 september 2019	De raad heeft besloten de aanbevelingen van het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie over het toeristisch beleid over te nemen en het college te vragen om de uitwerking, gericht op een toeristische visie en ambitiebepaling, voor te bereiden. De beleidsvoorbereiding is gestart, samen met de sectorvertegenwoordiging.
Putten	Economie, Bestuur en Openbare Ruimte, 23 september 2019	3 oktober 2019	De raad heeft besloten de conclusies en aanbevelingen van ZKA Leisure Consultants over het rekenkameronderzoek toeristisch beleid over te nemen.